

K významnému, byť ne v kladném slova smyslu, výročí, jakým 70 let od tzv. Mnichovské dohody jistě je, nesluší jen vzpomínat na události jako takové, nýbrž i připomenout významné a výrazné osobnosti, které se k takovému datu váží. Generál Lev Prchala je jedním z takových. Jeho osobnost zůstává dodnes když ne opomíjena, tak stále zahalena určitým hávem, který brání širší veřejnosti se s tímto významným vlastencem blíže seznámit. Byl jedním z těch, kteří striktně odmítli kapitulaci prezidenta republiky (Prchala hádku dokonce završil vytažením revolveru na samotného Beneše!), ale zároveň si po válce dovedl zachovat nevídaný nadhled, když se tvrdě postavil odsunu Němců z Československa.

Lev Prchala se narodil 23. března 1892 ve Slezské Ostravě jako syn horníka. Navštěvoval vyšší školu a na univerzitě ve Vídni studoval práva (pozn.: studium pravděpodobně nedokončil) Jako dvacetiletý vstoupil dobrovolně do rakousko-uherské armády v Terstu. Roku 1913 dokončil školu pro důstojníky v záloze a po vypuknutí války odešel na frontu. V roce 1916 padl, jako nadporučík, do ruského zajetí. V následujícím roce se dal do služeb českých legií, se kterými bojoval nejprve proti německým vojskům a později proti Rudé armádě na Sibiři. Od února 1919 byl velitelem 3. Střelecké divize a za anabáze velel zadním vojskům. Zároveň byl delegátem u vrchního velitelství bělogvardějských vojsk na Sibiři. Bolševici vypsalí na jeho hlavu milion rublů odměny, ale přesto se probil přes Sibiř až do Vladivostoku, kde konečně opustil Rusko (Pozn.: u Bajkalského jezera se mu roku 1920 narodil syn).

Plukovník Prchala přibyl do, mezitím vzniknuvšího, Československa v roce 1920, odkud byl promptně odeslán na vysokou školu válečnou do Francie. Po návratu do ČSR velel nejprve horské brigádě na Slovensku a pak střídal různé vysoké funkce. Byl i podnáčelníkem Hlavního štábu čs. Armády, nabízený post náčelníka však v roce 1933, jakožto odpůrce tehdejší zahraniční politiky, odmítl. Poté byl jmenován zemským vojenským velitelem v Košicích (na východním Slovensku a Podkarpatské Rusi). Postup v hodnostech: 1925 - brigádní generál, 1928 divizní generál, 1936 - armádní generál. Na rozdíl od jiných důstojníků - Benešových odpůrců nebylo Prchalovi zaraženo povyšování.

Po mobilizaci v září 1938 se stal podle plánů velitelem 4. Polní armády, která byla rozvinuta na jižní Moravě proti bývalé rakouské hranici. Právě jí a armádě generála Luži, která stála proti Pruskému Hornímu Slezsku, určovaly plány čs. Vojenského velení klíčovou úlohu obrany. Prchalovo umístění hovoří tedy samo za sebe. Po mnichovské konferenci se postavil proti Benešovu rozhodnutí přijmout kapitulaci, především s odkazem na to, že 90 % všech tzv. sudetských Němců přes konflikt se svědomím během záříjové krize dostalo své povinnosti při mobilizaci. Generál si prý nikdy neodpustil, že tehdy Beneše nezastřelil, když už na něj na Hradě mířil pistolí. Generál S. Ingr, pozdější exilový ministr národní obrany v Londýně, měl se svou divizí obsadit Prahu. Beneš toto generálské spiknutí ovšem také nezapomněl - podle vzpomínek generálova syna.

Po demobilizaci se velitelství 4. armády přesunulo do Bratislavy. V souvislosti se zabráním oblastí českého pohraničí vzplanulo s velkou intenzitou úsilí o osamostatnění i na Slovensku a

Podkarpatské Rusi. Generál Prchala byl, pravděpodobně mimo jiné i pro svou energickou povahu, jmenován velícím generálem Karpatské Ukrajiny a členem vlády Ukrajinské národní jednoty (3. Autonomní podkarpatsko-ruská). Jeho jmenování vyvolalo protesty proti Praze a neklid v zemi. 6. března 1939 jej státní prezident Hácha jmenoval ministerským předsedou další vlády. Od 6. Do 15. března dále ministrem financí, vnitra a dopravy ve 4. vládě. Při obsazování Podkarpatské Rusi honvédy vydal 15. března příkaz k obraně, která se však po třech dnech zhroutila. Generál Prchala se domníval, že německé a protektorátní úřady se postaví proti obsazení. Když seznal, že tomu tak nebude, odešel v květnu 1939 do Polska, kde organizoval svobodné legiony z Čechů a Slováků pro boj proti Hitlerovi a Stalinovi.

17. září, kdy již byla porážka Polska v poli hotova, odejel do Francie, kde se opět podílel na formování našich jednotek. Politicky spolupracoval s M. Hodžou a Š. Osuským, tedy protibenešovským křídlem odboje. V červnu 1940 musel ve své cestě pokračovat – do Londýna. Měl ovšem zásadní rozpory s E. Benešem. Když se tomu konečně podařilo odsunout Hodžu mimo hru, stanul v čele opozice proti jeho (Benešově) koncepci. Beneš jej tedy v říjnu 1940 převedl mimo činnou vojenskou službu. Toto bylo později interpretováno tak, že generál Prchala žil v exilu, pobíral generálský plat a nepodílel se na odboji!

Generál Prchala se stal prezidentem české Národní rady, která zastupovala tu část emigrace, které se nejprve nelíbil Benešův příklon k SSSR a po skončení války odsoudila i postup Benešovy CSR proti Slovákům a sudetským Němcům.

Lev Prchala se již nikdy do své vlasti nevrátil. Hned v červenci roku 1945 byl za trest“ zbaven hodnosti armádního generála (pozn.: nyní již bývalý generál se však nedal a u britského soudu si vysoudil hodnost i penzi, kterou mu však oficiálně vzali). Žádost pražské vlády o vydání generála Prchaly britské úřady v roce 1946 odmítly. Lze si představit, co by jej čekalo po roce 1948.

Roku 1950 dlel generál Prchala několikrát v Německu, kde 6. srpna jménem svého Národního výboru uzavřel smlouvu s Pracovní společností na ochranu sudetoněmeckých zájmů“ ve Wiesbadenu, ve které byl obsažen návrat sudetských Němců do jejich vlasti (českých zemí) uznán spravedlivým a proto označen za samozřejmý. Z iniciativy generála Prchaly vznikl v prosinci 1950 sudetoněmecko-český federativní výbor v Bonnu, který si kladl za cíl sjednotit všechny v exilu žijící Čechy a sudetské Němce v boji proti útlaku a k přípravě návratu do vlasti. Také v květnu 1955 pobýval generál Prchala jako host na sudetoněmeckém sjezdu v Norimberku.

V květnu 1958 obdržel generál Prchala Evropskou Karlovu cenu Sudetoněmeckého krajského spolku. Generál Prchala objasňoval v rozhlase proč převzal německé vyznamenání: Nemohl jsem být spokojený s postavením českého národa, které mu bylo přisouzeno ve staré monarchii, ale také nemohu schváliti postup pražské vlády proti národnostem“. Než ohrneme nos nad touto spoluprací generála Prchaly s organizací W. Jaksche, je třeba si uvědomit, že sudetští Němci byli v té době prakticky jediní, komu ležel na srdci opravdu osud českých zemí pod komunistickým rájem na zemi. Čeští Němci dále mohli Prchalovi poskytnout prostředky a politický vliv. Generál navíc již od roku 1939 prosazoval v

DĚLSKÝ POTÁPĚČ

politické praxi úzkou středoevropskou spoluprací – zjevně pochopil, že středoevropské mocenské vakuum lze vyplnit zevnitř. Dále budiž řečeno, že Národní výbor byl vlastně jediný, kdo v exilu po válce vykonal nějakou alespoň trochu hmatatelnou činnost.

Žena generála Prchaly byla dcerou bývalého ruského ministerského předsedy Kerenského. Generál Prchala zemřel 11. června 1963 ve věku 71 let ve Feldbachu v Rakousku. Ještě několik dní před smrtí se účastnil zasedání (sněmu) českých exilových politiků ve Stuttgartu.

Vyšlo v časopise **Národní myšlenka** v prosinci 1998.